

Greiðsluafkoma ríkissjóðs janúar 2010

Greiðsluuppgjör ríkissjóðs fyrir janúar 2010 liggur nú fyrir. Samkvæmt uppgjörinu er handbært fé frá rekstri neikvætt um tæpa 13 ma.kr., sem er tæplega 29 ma.kr. lakari útkoma en árið 2009. Tekjur reyndust 27,6 ma.kr. minni en í fyrra á meðan gjöldin jukust um tæpa 3,8 ma.kr.

Sjóðstreymi ríkissjóðs janúar 2006-2010

	Í milljónum króna				
	2006	2007	2008	2009	2010
Innheimtar tekjur	41 132	51. 972	56 587	55 117	27 559
Greidd gjöld	25 508	28 339	31 597	38 916	42 682
Tekjujöfnuður	15 624	23 633	24 990	16 201	-15 123
Söluhagn. af hlutabr. og eignahl.	-	-	-	-	-
Breyting viðskiptahreyfinga	-1 698	- 115	420	- 204	2 148
Handbært fé frá rekstri	13 926	23 518	25 410	15 997	-12 975
Fjármunahreyfingar	-1 077	-30 342	-1 051	3	- 208
Hreinn lánsfjárfjöfnuður	12 849	-6 824	24 359	16 000	-13 183
Afborganir lána	-4 049	- 60	- 576	- 662	-1 043
Innanlands	-4 049	- 60	- 576	- 662	-1 043
Erlendis	-	-	-	-	-
Greiðslur til LSR og LH	- 330	- 330	- 330	-	-
Lánsfjárfjöfnuður, brúttó	8 470	-7 214	23 453	15 338	-14 226
Lántökur	1 532	31 861	-3 550	11 401	12 988
Innanlands	1 532	31 861	-3 550	11 636	13 402
Erlendis	-	-	-	- 235	- 414
Breyting á handbæru fé	10 002	24 647	19 903	26 739	-1 238

Innheimtar tekjur ríkissjóðs í janúar 2010 voru 27,6 ma.kr. samkvæmt þessu bráða-birgðauppgjöri. Það sem fyrst vekur athygli er að ekki er lengur hið mikla innstreymi tekna af fjármagnstekjuskatti sem verið hefur í janúarmánuði undanfarin ár. Ástæðan er kerfis-breytingin sem gerð var á sl. ári, er gjalddögum var fjölgað og skilum skattsins þannig flýtt. Tekjur ríkissjóðs hafa verið yfir 50 milljarðar í janúarmánuði undanfarin þrjú ár og fjármagnstekjuskatturinn þar af yfir 20 milljarðar. Um mitt ár 2009 voru hins vegar tekin upp ársfjórðungsleg skil á staðgreiðsluskyldum fjármagnstekjuskatti og var skatti af fjármagnstekjum fyrstu þriggja ársfjórðunganna skilað á nýjum gjalddögum í ágúst og nóvember. Skattur af tekjum 4. ársfjórðungs var síðan á eindaga 5. febrúar 2010. Að óbreyttu kerfi hefðu allar þessar greiðslur verið á eindaga í lok janúar 2010. Þar sem árstíðarsveifla í skatttekjum er töluverð er venjan að bera nýjar mánaðarlegar innheimtutölur saman við sama mánuð í fyrra, en slíkur samanburður er ómarktækur nú nema hvað varðar fjárstreymi

til ríkissjóðs, en ekki t.d. stærð tekjustofna eða álagða skatta. Neðst í töflunni hér neðar er leiðrétt fyrir gjalddagabreytingunni á staðgreiðsluskylda fjármagnstekjuskattinum. Ekki er leiðrétt fyrir neinum öðrum þeim breytingum sem gerðar hafa verið á skattkerfinu á undanfögnu ári og hafa leitt til meiri skatttekna en ella, en m.a. var sett hátekjuprep fyrir fjármagnstekjur á síðari helmingi ársins 2009. Aðeins er leiðrétt fyrir fyrrnefndri gjalddagabreytingu, þar sem hún leiddi af sér svo veigamikla tilfærslu innheimtunnar milli mánaða og ára. Leiðréttingin er byggð á áætluðum tölum um þann hluta fjármagnstekjuskattsins sem skilað var í staðgreiðslukerfinu eftir kerfisbreytinguna á sl. ári, svo og bráðabirgðatölum um skilin á fjármagnstekjuskatti 4. ársfjórðungs sem voru að mestu í febrúar 2010, og eru þessar tölur færðar inn í janúarmánuð. Þannig má lauslega áætla að við óbreytt gjalddagakerfi hefði innheimtur fjármagnstekjuskattur janúarmánaðar orðið nálægt 26 ma.kr., skatttekjur í heild um 50 ma.kr. og heildartekjur ríkissjóðs um 53 ma.kr. eða um 5% minni að nafnverði en árið áður.

Tekjur ríkissjóðs janúar 2008-2010

	Milljónir króna			Breyting frá fyrra ári, %		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Skatttekjur og tryggingagjöld	54 425	53 912	24 658	9,9	-0,9	-54,3
Skattar á tekjur og hagnað	31 702	35 944	9 709	5,8	13,4	-73,0
Tekjuskattur einstaklinga	7 884	8 661	8 492	-9,5	9,8	-1,9
Tekjuskattur lögaðila	333	549	441	-72,9	64,6	-19,7
Skattur á fjármagnstekjur	23 484	26 735	777	17,2	13,8	-97,1
Eignarskattar	831	394	307	40,0	-52,6	-22,2
Skattar á vöru og þjónustu	17 260	13 032	9 252	18,5	-24,5	-29,0
Virðisaukaskattur	12 532	9 554	5 216	18,7	-23,8	-45,4
Vörugjöld af ökutækjum	864	54	93	95,8	-93,7	72,3
Vörugjöld af bensíni	777	789	882	-4,5	1,6	11,8
Skattar á olíu	555	448	500	7,5	-19,2	11,6
Áfengisgjald og tóbaksgjald	894	939	1 265	3,3	5,1	34,7
Aðrir skattar á vöru og þjónustu	1 639	1 246	1 295	20,2	-23,9	3,9
Tollar og aðflutningsgjöld	854	904	557	14,0	6,0	-38,4
Aðrir skattar	152	223	425	170,0	46,0	91,1
Tryggingagjöld	3 626	3 415	4 408	0,8	-5,8	29,1
Fjárframlög	9	10	-	-75,5	14,1	-100,0
Aðrar tekjur	2 715	1 382	2 722	22,4	-49,1	97,0
Sala eigna	39	0	178	-	-	-
Tekjur alls	57 188	55 304	27 559	10,4	-3,3	-50,2
Miðað við óbreytt gjalddagakerfi fjármagnstekjuskatts:						
Skattur á fjármagnstekjur	23 484	26 735	26 020	17,2	13,8	-2,7
Skatttekjur og tryggingagjöld	54 425	53 912	49 902	9,9	-0,9	-7,4
Tekjur alls	57 188	55 304	52 802	10,4	-3,3	-4,5

Skatttekjur og tryggingagjöld námu 24,7 ma.kr. sem er innan við helmingur þess sem var í janúar 2009 ef ekki er leiðrétt fyrir fyrrnefndri gjalddagabreytingu. Jafnvel þótt leiðrétt sé fyrir henni er samdrátturinn milli ára mikill, eða 16,5% að raunvirði. Skattar á tekjur og hagnað námu 9,7 ma.kr. í janúar. Tekjuskattur einstaklinga dróst lítillega saman miðað við janúar í fyrra, en innheimtan í janúar er að mestu leyti af tekjum desembermánaðar og áhrif nýs skattkerfis því ekki komin fram. Fyrirframgreiðsla á tekjuskatti lögaðila dróst saman um 19,7% milli ára.

Eignarskattar námu 307 m.kr. í janúar, þar af innheimtust stimpilgjöld fyrir 207 m.kr. sem er svipað og meðaltal tímabilsins frá miðju ári 2009.

Innheimta skatta á vöru og þjónustu nam 9,3 ma.kr. í janúar sem er rúmlega þriðjungs samdráttur að raunvirði milli ára (m.v. hækkun VNV án húsnæðis). Myndin sýnir þróunina allt frá janúar 2004 (tölurnar eru fjögurra mánaða meðaltöl og sýna því minni sveiflur milli mánaða og skýrari leitni en ella.) Fyrir ári síðan nam samdrátturinn rúmum þriðjungi en nú um 7%. Botninum er náð hvað varðar innheimtu þessara skatta en batinn hægur og hikandi.

**Raunbreyting skatta á vöru og þjónustu milli ára,
m.v. 4 mánaða hlaupandi meðaltal**

Virðisaukaskattur janúarmánaðar er fyrst og fremst af vöruinnflutningi á síðustu tveimur mánuðum ársins og frá því dregst síðan innskattur og hinar ýmsu endurgreiðslur. Sé litið framhjá slíkum frádráttarliðum sést að innheimtur virðisaukaskattur af innflutningi á þessu síðasta tímabili ársins minnkaði úr 15,9 ma.kr. í lok árs 2008 í 10,2 ma.kr. ári síðar. Engin sérstök skýring er á þessu, en nefna má að innflutningur á síðasta tímabili ársins er jafnan mikill vegna jóla, og hin mikla aðlögun innflutnings eftir gengisfall krónunnar við hrunið var aðeins að litlu leyti hafin í þeim innflutningi sem tollafgreiddur var á síðustu tveimur mánuðum ársins 2008.

Hinir stærstu óbeinu skattarnir skila ríkissjóði meiri tekjum að raungildi í janúar miðað við janúar í fyrra, enda eru þeir svokölluð krónutölugjöld, þ.e. föst fjárhæð á magneiningu, og hafa flestir verið hækkaðir tvisvar síðan í janúar 2009. Vörur sem hægt er að birgja sig upp

af eins og áfengi og tóbak seldust vel í desember vegna yfirvofandi hækkunar gjaldanna í ársbyrjun og það kemur fram í innheimtutölum í janúar. Tekjur af tryggingagjaldi eru um 29% meiri í janúar nú en í fyrra, en atvinnugjaldið hækkaði um mitt ár 2009 úr 0,65% í 2,21%. Skil tryggingagjalds í janúar eru að mestu vegna launa desembermánaðar og má áætla að skattstofninn að baki innheimtunni hafi dregist saman um 2,3% miðað við desember 2008 en á árinu 2009 í heild um 8,3% miðað við fyrra ár.

Aðrar rekstrartekjur ríkissjóðs (aðrar en skatttekjur og fjárframlög) voru tvöfalt meiri í janúar 2010 en í sama mánuði árið áður og munar mest um meiri bókfærðar vaxtatekjur. Einnig má nefna að veiðigjald var á gjalddaga í janúar 2010 og skilaði 326 m.kr. en vegna undanþágna var innheimta þess nánast engin í janúar 2009. Loks voru tekjur af sölu eigna tæplega 180 m.kr. en voru engar í janúar í fyrra.

Greidd gjöld nema 42,7 ma.kr. og aukast um 3,8 ma.kr. frá fyrra ári, eða um 9,7%. Milli ára hækka útgjöld almennrar opinberrar þjónustu mest eða um 3,8 ma.kr. þar sem vaxtagjöld ríkissjóðs skýrir 3,5 ma.kr. Útgjöld til menntamála aukast um 1,1 ma.kr. þar sem útgjöld til Lánasjóðs íslenskra námsmanna aukast um 1,5 ma.kr. milli ára. Útgjöld til löggæslu, réttargæslu og öryggismála aukast um 764 milljónir króna milli ára þar sem fjárfesting Landhelgisjóðs í varðskipi skýrir hækkunina að langstærstu leyti. Útgjöld til almannatrygginga og velferðarmála dragast saman um 1,8 ma.kr. milli ára þar sem útgjöld Atvinnuleysistryggingasjóðs aukast um 882 milljónir króna en útgjöld vegna barnabóta að upphæð 2,3 ma.kr. greiðast í byrjun febrúar í ár en í lok janúar 2009. Breytingar í öðrum málaflokkum eru svo minni en þær sem áður hafa verið taldar.

Gjöld ríkissjóðs janúar 2008-2010

	Milljónir króna			Breyting frá fyrra ári, %	
	2008	2009	2010	2009	2010
Almenn opinber þjónusta	3 795	5 126	8 926	35,1	74,1
Þar af vaxtagreiðslur	1 080	2 113	5 637	95,6	166,8
Varnarmál	85	84	69	-1,2	-17,9
Löggæsla, réttargæsla og öryggismál	1 343	1 299	2 063	-3,3	58,8
Efnahags- og atvinnumál	3 559	3 226	3 086	-9,4	-4,3
Umhverfisvernd	212	226	174	6,6	-23,0
Húsnæðis- skipulags- og veitumál	43	14	51	-67,4	264,3
Heilbrigðismál	7 810	8 933	8 847	14,4	-1,0
Menningar- íþróttar- og trúmál	1 750	1 726	1 630	-1,4	-5,6
Menntamál	6 089	7 046	8 148	15,7	15,6
Almannatryggingar og velferðarmál	5 946	10 575	8 808	77,9	-16,7
Óregluleg útgjöld	584	660	882	13,0	33,6
Gjöld alls	31 216	38 916	42 682	24,7	9,7

Lánsfjárfjöfnuður ríkissjóðs. Hreinn lánsfjárfjöfnuður er neikvæður um 13,2 ma.kr. og minnkar um tæpa 29,2 ma.kr. frá fyrra ári. Það skýrist aðallega af samdrætti í tekjum. Afborganir af lánum ríkissjóðs námu rétt rúmum milljarði í janúar og voru þær vegna innlendra skulda. Heildarlánsfjárfjöfnuður ríkissjóðs var þannig neikvæður um rúma 14,2

ma.kr. Innlendar lántökur námu 13,4 ma.kr. í janúar en þá voru ríkisbréf seld fyrir um 9,5 ma.kr. og ríkisvixlar fyrir um 3,9 ma.kr. nettó.